

2016 — 2017

Podsumowanie sezonu

NOWY POCZĄTEK

Blisko **190** *zagranych spektakli, sześć premier, ponad 20 wydarzeń towarzyszących i pokazów gościnnych to bilans sezonu* **2016—2017** *w TR Warszawa.*

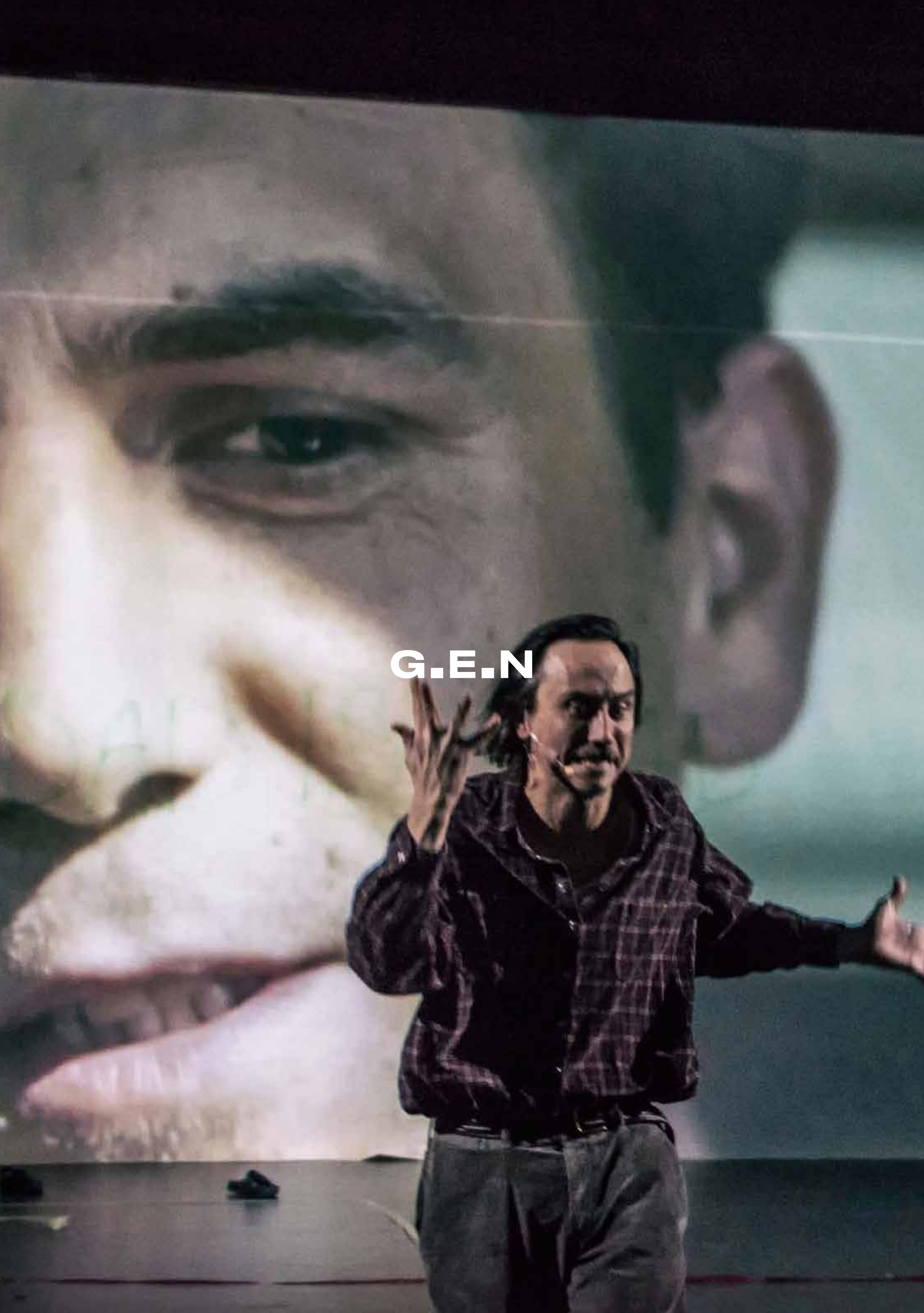

To był dla teatru przy Marszałkowskiej **8** pod wieloma względami symboliczny sezon. Upłynął pod znakiem **20.** rocznicy premiery **BZIKA TROPIKALNEGO**, spektaklu Grzegorza Jarzyny, który w styczniu **1997** roku otworzył nowy rozdział w historii polskiego teatru i dał początek zespołowi, tworzącemu dzisiaj TR Warszawa. Z tej okazji zaprosiliśmy twórców, wykonawców tego kultowego przedstawienia i publiczność na specjalny wieczór wspomnieniowy, na którym pokazaliśmy telewizyjny zapis spektaklu oraz czytanie sceniczne scenariusza na podstawie dramatów Witkacego, przygotowane przez młode pokolenie twórców i aktorów pod kierunkiem reżysera Oskara Sadowskiego. Zorganizowaliśmy także z Instytutem Teatralnym debatę o przełomie w polskim teatrze i wystawę o **BZIKU**, a obchody zwieńczyło wydanie specjalnego numeru „Notatnika Teatralnego” poświęconego TR Warszawa.

DANUTA SZAFLARSKA
1915—2017

Odejście nieodżałowanej **DANUTY SZAFLARSKIEJ**, wybitnej aktorki i wspaniałego człowieka zaznaczyło kolejną cezurę w historii naszego zespołu. Żegnaliśmy ją na warszawskich Powązkach w poczuciu, że tracimy nie tylko ważną postać polskiego teatru i kina, ale także istotną część naszej wspólnoty artystycznej i ludzkiej. Wspominaliśmy „naszą Danusię" podczas specjalnego wieczoru wypominkowego przygotowanego razem z Narodowym Instytutem Audiowizualnym, wierząc że jej osobowość i artystyczna energia będą nam towarzyszyć na zawsze.

Sezon **2016/2017** był dla nas nowym początkiem: rozpoczęliśmy przygotowania do transformacji TR Warszawa w nową instytucję, która w przełomie **2020** i **2021** roku ma przenieść się do nowej siedziby na Placu Defilad. W ramach projektu TR **2.0** uruchomiliśmy trzecią scenę w TR Warszawa/ATM Studio przy Wale Miedzeszyńskim **384**, gdzie rozwijamy repertuar i budujemy publiczność z myślą o przyszłości teatru.

Pierwszą premierą na nowej scenie był **G.E.N** — opowieść o alternatywnej wspólnocie, która kontestuje rzeczywistość i szuka odpowiedzi na pytanie o kondycję moralną współczesnego człowieka. Była to dla nas wyjątkowa i przełomowa praca, wokół spektaklu zawiązała się wspólnota twórców, realizatorów, wykonawców i techników. Ich nazwiska wydrukowaliśmy w programie w kolejności alfabetycznej, nie wyróżniając funkcji i ról, dla podkreślenia, że wszyscy są współtwórcami tego niezwykłego wydarzenia.

Drugą obok **G.E.N** produkcją dużej skali była **IWONA, KSIĘŻNICZKA BURGUNDA** w reż. Grzegorza Jarzyny, zrealizowana przez Teatr Narodów w Moskwie w koprodukcji z TR Warszawa. Nowoczesna, pełna odniesień do współczesnego świata inscenizacja z udziałem rosyjskich aktorów została odebrana w Rosji jako uniwersalna i ostra opowieść o mechanizmach władzy i podporządkowania, a tytułowa

FANTAZJA

postać Iwony stała się symbolem buntu w czasach kompromisów. Spektakl doceniła publiczność Warszawskich Spotkań Teatralnych, w ramach których zaprezentowaliśmy go dwukrotnie.

W sezonie **2016/2017** kontynuowaliśmy pracę z młodymi twórcami, która jest podstawą naszego teatralnego DNA. Anna Karasińska, autorka głośnego przedstawienia **EWELINA PŁACZE** zrealizowała **FANTAZJĘ**, swój trzeci spektakl, analizujący krytycznie fenomen teatru i mechanizm fikcji scenicznej. Małgorzata Wdowik zrealizowała w ramach przeglądu TR.doc spektakl **PIŁKARZE** z udziałem byłych piłkarzy zawodowej ligi. Przedstawienie, poruszające temat męskiego ciała w sporcie, łączące dokument, teatr i ruch, trafiło do naszego stałego repertuaru.

Swoją premierę z aktorami TR przygotował Jędrzej Piaskowski z krakowskiej PWST, pierwszy laureat nagrody Debiut TR, przeznaczonej dla młodych reżyserów i reżyserek. Razem z dramatopisarką Magdą Fertacz i aktorami TR zrealizował w Sali Warsztatowej spektakl **PUPPENHAUS.KURACJA**, poświęcony nieobecnemu w debacie publicznej problemowi przemocy seksualnej i kolaboracji podczas II wojny światowej. Tym przedstawieniem przywracaliśmy pamięć o Marii Malickiej, wybitnej przedwojennej aktorce, ukaranej za granie w jawnych teatrach okupowanej Warszawy zakazem występów po wojnie w stolicy.

To dla niej zbudowano w **1939** roku teatr przy Marszałkowskiej **8**, w którym dzisiaj działamy.

Kontynuowaliśmy także poszukiwania na styku różnych dziedzin sztuki i form teatralnych. Wybitny kompozytor muzyki współczesnej Wojciech Blecharz przygotował spektakl muzyczny **SOUNDWORK**, w którym zamiast muzyków kompozycje wykonują aktorzy, grający na specjalnych instrumentach, spreparowanych z przedmiotów codziennego użytku. Jedyne w swoim rodzaju przedstawienie jest wprowadzeniem w świat muzyki i dźwięków, uczy nie tylko słuchania ale i tworzenia muzyki.

W ramach repertuaru zagraliśmy 16 tytułów spektakli, w tym klasyczne przeboje TR-u: **UROCZYSTOŚĆ** i **4.48 PSYCHOSIS** w reż. Grzegorza Jarzyny, **RAGAZZO DELL' EUROPA** René Pollescha i **ANIOŁY W AMERYCE** w reż. Krzysztofa Warlikowskiego (wspólnie z Nowym Teatrem). Nasze spektakle były obecne na ważnych festiwalach i scenach w kraju i zagranicą: od Koszalina, Kielc i Krakowa po Maribor, Nowy Jork i Pekin. **HOLZWEGE** prezentowane było na Boskiej Komedii w Krakowie i w Bydgoszczy na Festiwalu Prapremier, **ROBERT ROBUR** — na Boskiej Komedii i Kaliskich Spotkaniach Teatralnych, **KONCERT ŻYCZEŃ** — w Mariborze i Brooklyn Academy of Music w Nowym Jorku, **PIŁKARZE** — na Przeglądzie Teatrów Małych Form Kontrapunkt w Szczecinie i Spotkaniach

IWONA, KSIĘŻNICZKA BURGUNDA

Teatralnych *BLISCY NIEZNAJOMI* w Poznaniu, **EWELINA PŁACZE** w Kielcach, Kłodzku, Lublinie w ramach Konfrontacji Teatralnych oraz w Toruniu na Festiwalu Pierwszy Kontakt, a także w Sao Paulo i w Rio de Janerio na Tempo Festival, **4.48 PSYCHOSIS** w Tianjinie i Pekinie w Chinach, **IWONA, KSIĘŻNICZKA BURGUNDA** w Moskwie, gdzie odbyła się również wystawa „TR Laszuk", prezentacja plakatów Grzegorza Laszuka dla TR Warszawa.

Nasi aktorzy: Justyna Wasilewska, Paweł Smagała i Cezary Kosiński zdobyli wyróżnienia na Kaliskich Spotkaniach Teatralnych za role w **ROBERCIE ROBURZE**, główną nagrodę reżyserską na Pierwszym Kontakcie w Toruniu otrzymała Anna Karasińska za spektakl **EWELINA PŁACZE**, a występująca w tym przedstawieniu Ewelina Pankowska zdobyła wyróżnienie aktorskie. Spektakl **PIŁKARZE** w reżyserii Małgorzaty Wdowik zdobył główną nagrodę 6. Forum Młodej Reżyserii. Na **23.** Ogólnopolskim Konkursie na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej nagrodzeni zostali twórcy spektaklu **ROBERT ROBUR**, Krzysztof Garbaczewski zdobył nagrodę za reżyserię, Jan Duszyński wyróżnienie za muzykę do spektaklu, a Aleksandra Wasilkowska, Sławomir Blaszewski, Robert Mleczko i Bartosz Nalazek wyróżnienie za oprawę plastyczną. Robert Mleczko zdobył również nagrodę na Festiwalu Boska Komedia w Krakowie za najlepsze multimedialne opracowanie wizualne w spektaklu **ROBERT ROBUR**. Tegoroczna Nagroda TR Warszawa

– Debiut w TR została przyznana Klaudii Hartung-Wójciak studentce III roku Wydziału Reżyserii i Dramatu krakowskiej PWST za spektakl **TKACZE – HISTORIA Z ŻYCIA WZIĘTA, A PRZEZ TO BARDZO SMUTNA.**

Po raz drugi braliśmy udział w wyjątkowym programie „Teatr Polska", organizowanym przez Instytut Teatralny, którego celem jest dotarcie z teatrem do ośrodków, w których nie ma stałych zespołów. Spektakl **EWELINA PŁACZE** zobaczyła publiczność w Żarach, Nowej Soli, Jarocinie, Krotoszynie, Koninie, Krastystawie i Kraśniku — była to jak dotąd najdłuższa trasa objazdowa TR Warszawa po kraju.

Do naszej siedziby w Warszawie zapraszaliśmy ważne dla nas zespoły teatralne i spektakle z kraju i zagranicy. Teatr Nowy z Poznania pokazał u nas spektakl **VERSUS** wg tekstu Rodrigo Garcii w reż. Jędrzeja Piaskowskiego. Dzięki współpracy z Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia zaprezentowaliśmy dokumentalne spektakle opozycyjnego Teatru.doc z Moskwy: **24+** i **WOJNA BLISKO**, a wspólnie z Biurem Handlu i Ekonomii Hong Kongu w Berlinie pokazaliśmy **MAKBETA** z Tang Shu-Wing Theatre Studio.

Ważnym elementem naszej strategii było nawiązanie współpracy z pozbawionym siedziby Teatrem Żydowskim z Warszawy i Teatrem Polskim z Poznania. W TR Warszawa/ATM Studio pokazaliśmy dyptyk Mai Kleczewskiej:

DYBUKA Szymona An-skiego i **MALOWANEGO PTAKA** (warszawską premierę spektaklu) według powieści Jerzego Kosińskiego, stawiający pytania o odpowiedzialność świadków Holocaustu.

Premierom i spektaklom repertuarowym jak zwykle towarzyszyły wydarzenia dodatkowe: czytania, koncerty, projekcje filmów. Naszą odpowiedzią na kryzys migracyjny i wojnę w Syrii była akcja i czytanie **WARSZAWA — ALEPPO**, której celem była zbiórka pieniędzy na rzecz ofiar wojny w Syrii. Wspólnie z Komuną Warszawa przygotowaliśmy czytanie wierszy wybitnych poetów, opisujących doświadczenie wojny z perspektywy cywilnych ofiar.

Ważnym elementem naszego międzynarodowego programu był miesiąc współczesnej dramaturgii z Hiszpanii, przygotowany w partnerstwie z Acción Cultural Española z Madrytu. Zaproszeni młodzi reżyserzy i reżyserki przygotowali czytania sceniczne w większości nie wystawianych w Polsce hiszpańskich dramatów. Na spotkania z publicznością przyjechali ich autorzy: Rodrigo Garcia, Jose Manuel Mora, Josep Maria Miro i Marc Crehuet. Całość zwieńczyło wydanie tomu sztuk hiszpańskich w naszej serii „Nowa dramaturgia".

Kontynuowaliśmy poszukiwania w dziedzinie teatru dokumentalnego, wspólnie z Bemowskim Centrum Kultury i Fundacją BOTO z Sopotu pokazaliśmy trzy spektakle

TYNDYK. LABIRYNT

młodych twórców, oparte na materiale dokumentalnym: **KIM** Michał Szymaniaka w reż. Elżbiety Depty, **PIŁKARZY** Krzysztofa Szekalskiego w reż. Małgorzaty Wdowik i **WARSAW CALLING** Tomasza Szczepanka. W cyklu TR Film można było zobaczyć takie obrazy, jak **ZUD**, **KRYSZTAŁOWA DZIEWCZYNA**, **LO I STAŁO SIĘ** i **SZUKAJĄC KELLY**. W ramach Muzyki w TR współorganizowaliśmy koncerty Radio Azja razem z Festiwalem Pięć Smaków — zagrali u nas awangardowi wykonawcy: Rasmee Wayrana, Jeong Cha-sik i Midori Takada. Sezon zakończył koncert feministycznego zespołu „Żelazne Waginy", tworzonego przez aktorki kabaretu „Pożar w Burdelu", ze specjalnym udziałem aktorki TR Warszawa Marii Maj.

Ten sezon upewnia nas w przekonaniu, że z naszą publicznością znamy się coraz lepiej. W duchu rozwoju publiczności poszerzamy stale program, dbając o naszych widzów i jednocześnie zapraszając nowych odbiorców do wzajemnego odkrywania siebie nawzajem. Od 10 lat prowadzimy działania edukacyjne w TR, ponieważ jednym z naszych celów jest włączanie widzów w życie teatru i budowanie partnerskich relacji. Dlatego stale usuwamy wszelkie bariery związane z odbiorem sztuki. Tego, czego nie widać, nasza publiczność może dotknąć lub usłyszeć, a tego, czego nie usłyszy, może zobaczyć z bliska i tego doświadczyć. W naszym programie na stałe znajdują się też spektakle z napisami w języku angielskim. W upływającym sezonie artystycz-

nym 2016/2017 przygotowaliśmy dla naszej publiczności i nowych odbiorców warsztaty w następujących cyklach: **WARSZTATY OTWARTE**, **TR BEZ BARIER**, **MAMA, TATA DO TEATRU!**, **FERIE TEATRALNE**, **TEREN EDU**, **STARTER**. Rozpoczęliśmy też współpracę z trzema liceami w ramach rocznego projektu **TR/TISZ.**

W ubiegłorocznym sezonie odbyły się także warsztaty artystyczne prowadzone przez Grzegorza Jarzynę i Annę Nykowską — podczas Tempo Festival w Rio de Janeiro (18-21 października 2016) oraz „The Jarzyna Lab at Yale 2017" na Uniwersytecie Yale School of Drama (2-7 stycznia 2017). Grzegorz Jarzyna poprowadził też w Warszawie warsztaty dla studentów Pace School of Performing Arts z Nowego Jorku (19 czerwca 2017).

Wreszcie — las but not least — w tym sezonie jako fotografik zadebiutował nasz aktor Tomasz Tyndyk. Wystawa jego zdjęć pod tytulem **LABIRYNT** , pokazująca proces teatralny z perspektywy aktorskiej, prezentowana była w Sali Warsztatowej i foyer TR Warszawa/ATM Studio przy okazji premiery **G.E.N**. W czerwcu w foyer TR Warszawa/ATM Studio pokazana została wystawa zdjęć Aleksandry Rogalskiej „TR bez barier", prezentująca zdjęcia wykonane podczas warsztatów TR BEZ BARIER i Lata w Teatrze 2016 oraz w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych im. Róży Czackiej w Laskach, z którym TR Warszawa od lat współpracuje.

Był to sezon wypełniony wydarzeniami i wyzwaniami, kończymy go w poczuciu bliskiej więzi z naszą publicznością, bez której nie udałoby się żadne nasze działanie.